

Potilasturvallisuuden varmistaminen terveydenhuollon työtaistelun aikana

Tiedotustilaisuus 12.4.2022

Lakkotilanne, johtopäätökset ja ennakointi

- Tilannekuvakokouksissa on seurattu lakkotilannetta päivittäin
- STM saa päivittäin tilannekuvaraportit ja -arviot AVIsta ja Valvirasta
- Valvojien arvion ja STM:n arvion mukaan toteutuneen suojelutyön määrä ei ole riittävä potilasturvallisuuden varmistamiseen
- Työnantaja on käyttänyt soveltuvia ensisijaisia keinoja tilanteen hallitsemiseksi ja potilasturvallisuuden toteutumiseksi
- Saatujen tietojen perusteella tilanne tulee eskaloitumaan, mikäli toteutuvan suojelutyön määrää ei saada lisättyä

Tilannekuva

- Tilanne on haastavin Varsinais-Suomen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiireissä, joissa saatu suojelutyö ei vastaa lääketieteellisesti arvioitua tarvetta välttämättömän ja kiireellisen hoidon turvaamiseen.
- Päivystysvalmius ei ole riittävä eikä kiireellisiä tutkimuksia, leikkaushoitoja ja muita toimenpiteitä pystytä merkittävältä osin toteuttamaan.
- Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa suojelutyöstä on saatu sovittua kohtuullisen hyvin. Kuitenkin osa suojelutyöstä jää toteutumatta, esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla kuitenkin vain 85 – 90 % sovitusta suojelutyön määrästä toteutuu.
- Pirkanmaalla suojelutyöstä on saatu sovittua esitetysti, ja suojelutyötä on toteutunut sovittu määrä.
- Liian alhaiseksi mitoitettulla suojelutyön määrällä puolikiireellinen hoidon tarve muuttuu kiireelliseksi ja kiireellinen hoidon tarve päivystykselliseksi. Päivystykset ovat kuormittuneita ja osastot täyttyvät. Kiireellisen hoidon tarve kumuloituu, mikä merkitsee tarvittavan suojelutyön määrän kasvamista. Työssä olevassa henkilöstössä esiintyy uupumista.

Lakkotilanne, toimenpiteet

- Sairaanhoidopiirit on ohjattu varmistamaan ensisijaisten toimien täysimääräinen käyttö, ja AVIt on ohjattu seuraamaan ja valvomaan tätä
- AVI on ohjattu harkitsemaan potilasturvallisuuden edellyttämien velvoittavien määräysten antamista sairaanhoidopiireille (potilasturvallisuuden vähimmäistaso)
- Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmistauduttu säätämään välttämättömistä lisäkeinoista potilasturvallisuuden varmistamiseksi työtaistelun aikana
- Tilannekuvan kokoaminen jatkuu sovituilla kokouksilla ja AVI/Valvira raportoinnilla
- Sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa työtaistelun piirissä olevia sairaanhoidopiirin kuntayhtymiä sekä alueen aluehallintovirastoa perustamaan mahdollisimman pian alueelleen itsenäisen suojelutyön arviointiryhmän

Potilasturvallisuuslaki

- Ehdotetaan säädettäväksi **välttämättömät turvaamiskeinot potilasturvallisuuden varmistamiseksi** työtaistelun aikana.
- Keinoja saa käyttää vain ja ainoastaan silloin, **jos muut keinot eivät ole riittäviä potilaiden hengen tai terveyden vaarantumisen estämiseksi**, ja vain siinä laajuudessa kuin tämä on siinä tarkoituksessa välttämätöntä.
- Toiminnan uudelleenjärjestelyt ja neuvotteluratkaisut siis ovat aina ja myös lain voimassa ollessa ensisijaisia.
- Kyseessä olisi tilapäinen laki, joka ei rajoita lakko-oikeuden toteutumista enempää kuin on jo olemassa olevan suojelutyösäätelyn tarkoitus.

Potilasturvallisuuslaki - turvaamiskeinot

- Edellytyksenä olisi, ettei muutoin pystytä turvaamaan potilaiden hengen vaarantumisen tai terveyden vakavan vaarantumisen estämiseksi välttämättä tarvittavaa hoitoa
- Työtaisteluun osallistumattoman henkilön tehtävien tai työskentelypaikan muuttaminen
- Potilasturvatyö, jossa AVI voi määrätä työtaisteluun osallistuvan henkilön työskentelemään enintään viikoksi kerrallaan välttämättömän hoidon tehtävissä siinä toimintayksikössä, jonka työntekijä hän on
- Työaikojen tilapäinen ylitysmahdollisuus enintään kahdeksi viikoksi työntekijöillä, jotka eivät osallistu työtaisteluun tai jotka on määrätty potilasturvatyöhön

Potilasturvatyö koskisi välttämättömiä hoitoja,

joita ilman potilaan terveydentila vakavasti vaarantuu tai on vaarassa vaarantua vakavasti

- 1) **tehohoito** ja hoito tehostetun valvonnan yksikössä
- 2) **päivystyksellinen hoito**, jota ilman potilaan terveydentila vakavasti vaarantuu tai on vaarassa vaarantua vakavasti sekä siihen välittömästi liittyvä hoito
- 3) **ensihoito**
- 4) **synnytysten hoito**
- 5) **pitkäaikaisten sairauksien vaatima välttämätön hoito**, jota ilman potilaan terveydentila vakavasti vaarantuu tai on vaarassa vaarantua vakavasti
- 6) **jatkuva hoito tai lääkehoito**, jota ilman potilaan terveydentila vakavasti vaarantuu tai on vaarassa vaarantua vakavasti
- 7) **sairaalan osastolla olevien potilaiden välttämätön hoito**, jota ilman potilaan terveydentila vakavasti vaarantuu tai on vaarassa vaarantua vakavasti;
- 8) **muu 1 – 7 kohtiin verrattava** potilaan hengen turvaamiseksi tai potilaan fyysisen tai psyykkisen terveydentilan vakavan vaarantumisen estämiseksi välttämättä tarvittava tutkimus ja hoito sekä
- 9) edellä 1 – 8 kohdissa tarkoitettuihin **hoitoihin liittyvät diagnostiset, lääkehuollon ja muut lääketieteelliset tukipalvelut.**